

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

(Представлено к.е.н., доц.Киян А.В.)

Стаття зосереджена на дослідженні порядку проведення інвентаризації готової продукції на виробничих підприємствах. Висвітлено особливості ведення інвентаризації готової продукції та документального оформлення її результатів з метою прийняття раціональних управлінських рішень.

Ключові слова: *готова продукція, інвентаризація, виробництво, документація.*

Постановка проблеми. В умовах ринкової економіки існує потреба у нових підходах до здійснення господарської діяльності підприємства щодо виробництва продукції або надання послуг. Основою для прийняття оперативних і стратегічних управлінських рішень є повна, правдива та всебічна інформація про фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання, джерелом якої виступають дані бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Водночас, реалії сьогодення свідчать, що внаслідок існування як об'єктивних, так і суб'єктивних причин, виникають розбіжності між даними обліку і фактичною господарською діяльністю, і, як наслідок, відбувається викривлення показників звітності підприємства.

Забезпечити достовірність показників обліку і запобігти можливим відхиленням покликана інвентаризація – як один із головних методів обліку і контролю господарської діяльності. Її проведення дає змогу з'ясувати розходження між даними бухгалтерського обліку та фактичною наявністю, станом і оцінкою активів підприємства, перевірити повноту документального оформлення і відображення в обліку господарських операцій щодо виробництва готової продукції, підтвердити реальність показників звітності підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження теоретичних основ інвентаризації, напрацювання нових підходів до практичного здійснення процесу інвентаризації знайшли висвітлення у наукових працях багатьох вчених, серед яких Бардаш С.В., Белов М.Г., Білуха М.Т., Бугинець Ф.Ф., Грабова Н.М., Дем'яненко Нападівська Л.В., Сопко В.В., Сук Л.К., Цал-Цалко Ю.С., Швець В.Г. та інші.

Метою статті є дослідження організації проведення інвентаризації готової продукції на виробничих підприємствах.

Викладення основного матеріалу. На даному етапі економічного розвитку України проблеми інвентаризації на підприємствах полягають в необхідності розробки комплексного та системного підходу, який забезпечуватиме регулювання цього процесу.

Дбайливе використання майна тісно пов'язане з ощадливістю. Щоб економити, недостатньо точно дотримуватись технологічних правил виробництва, необхідно знати, що і як заощаджувати. Економія у використанні ресурсів з'являється тоді, коли рівень затрат живої праці в процесі виготовлення продукції менше допустимих норм,

тобто коли затрати виробництва не тільки менші їх мінімально можливої величини, але й зменшується частка втрат і відходів. Цього можна досягти лише за умови правильної організації інвентаризації [1, с. 19].

Стаття 10 Закону України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність” передбачає, що для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємства повинні інвентаризувати активи й зобов'язання, перевіряти й документально підтверджувати їх наявність, стан і оцінку [4]. Причому об'єкти, які підлягають інвентаризації, а також її періодичність визначає власник підприємства, крім випадків, коли її проведення є обов'язковим. Наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879 затверджено єдине “Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань”. Дане положення є універсальним, тобто обов'язковим для підприємств усіх організаційно-правових форм і форм власності (крім банків, на яких дія положення не поширюється), а також представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності та бюджетні установ [3].

Зміст інвентаризації розкривається в наступних положеннях:

- інвентаризація здійснюється на підставі розпорядчого документа;
- в процесі інвентаризації застосовуються органолептичні прийоми;
- інвентаризація здійснюється колегіальним органом;
- в процесі інвентаризації здійснюється реєстрація та оцінка фактів господарської діяльності підприємства;
- узагальнення та реалізація результатів проведення інвентаризації [1, с. 280].

Готова продукція — продукція (товар), вироблена з використанням давальницької сировини (крім тієї частини, що використовується для проведення розрахунків за її переробку) що пройшли всі стадії технологічної обробки на даному підприємстві, відповідають затвердженим стандартам або умовам договору, прийняті технічним контролем підприємства і здані на склад чи замовникові — покупцеві згідно з діючим порядком прийняття продукції на підприємстві і визначена як кінцева у контракті між замовником і виконавцем [2].

Мета проведення інвентаризації полягає у виявленні фактичної наявності основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, інших цінностей; в установленні їх надлишку або нестачі; у перевірці дотримання умов їх зберігання та експлуатації тощо.

Завданнями інвентаризації готової продукції є:

1. Виявлення фактичної наявності готової продукції.
2. Встановлення надлишків чи недостач цінностей і коштів через порівняння фактичної наявності з даними бухгалтерського обліку.
3. Виявлення ТМЦ, які частково втратили свою первісну якість чи застаріли, а також матеріальних цінностей та нематеріальних, що не використовуються.
4. Перевірка дотримання умов і порядку зберігання матеріальних цінностей та коштів, а також правил утримання і використання основних засобів.
5. Перевірка реальної вартості зархованих на баланс основних засобів, нематеріальних активів, ТМЦ, фінансових вкладень, цінних паперів, дебіторської та кредиторської заборгованості, незавершеного виробництва, витрат майбутніх періодів, резервів, фондів, наступних витрат і платежів.

Відповідальність за організацію інвентаризації несе керівник підприємства який повинен створити необхідні умови для її проведення в стислі строки, визначити

об'єкти, кількість і термін проведення, крім випадків, коли інвентаризація є обов'язковою[5, с. 18].

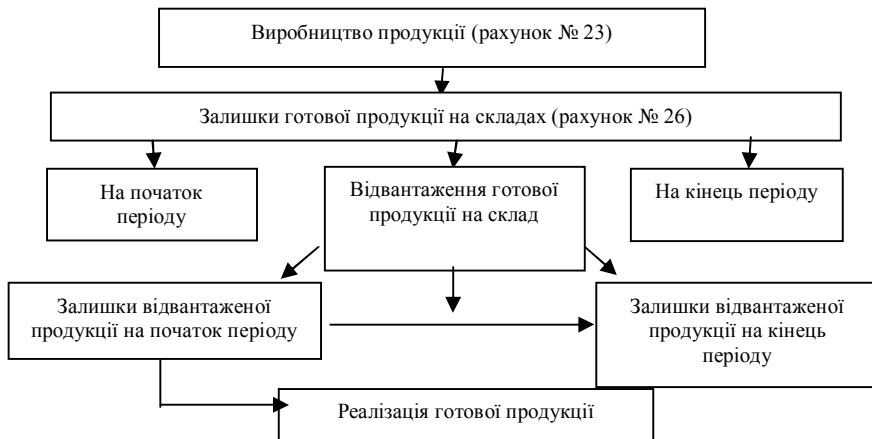

Рис. 1. Взаємозв'язок між виробництвом, залишками і реалізацією продукції

Для проведення інвентаризації готової продукції керівником підприємства затверджується Наказ про проведення річної інвентаризації. Керівник призначає робочу комісію у складі не менше трьох чоловік при обов'язковій участі матеріально-відповідальних осіб.

До початку інвентаризації в бухгалтерії підприємства обробляють всі прибуткові і видаткові документи, які стосуються складу. Від матеріально відповідальної особи отримують розписку про те, що до всі документи здані до бухгалтерії, а матеріальні цінності оприбутковані або списані.

В картках складського обліку відображені всі операції з руху готової продукції, по кожному виду виведені залишки на день інвентаризації, первинні документи з руху готової продукції здаються до бухгалтерії для їх подальшої обробки.

Інвентаризація готової продукції здійснюється за кожним найменуванням виробу. Готова продукція вноситься до інвентаризаційного опису за оцінкою, яка застосовується для обліку на підприємстві.

Для запобігання формальному проведенню інвентаризації готової продукції та підвищення її ефективності адміністрації підприємства слід розробити комплекс заходів, які передбачають застосування сучасних технологій і прийомів. Всебічне використання комп'ютерної техніки надасть змогу скоротити строки проведення інвентаризації, поліпшити якість, знизити трудомісткість робіт тощо.

Висновок. Отже, інвентаризація готової продукції є індикатором якісної роботи та успішній взаємодії усіх ланок суб'єкта господарювання. Якщо вона виявляє невідповідність даних інвентаризації та бухгалтерського обліку, то це вказує на недоліки роботи відділів, управління підприємства або окремих працівників. А це, в свою чергу, попереджає про можливість погіршення результатів роботи підприємства. І навпаки, інвентаризація, яка показала відповідність результатів

даним бухгалтерського обліку, говорить про злагодженість роботи колективу. А це, як правило, приводить підприємство до успіху та отримання позитивного фінансового результату, який і є головною метою господарської діяльності підприємства.

Список використаної літератури:

1. Бутенець Т. А. Контроль внутрішньогосподарський чи внутрішній? / Т. А. Бутенець // Міжнародний збірник наукових праць. – 2009. – Вип. 2(14). – С. 5–20.
2. Заокіпна Н. С. Удосконалення обліку готової продукції та її реалізації [Електронний ресурс] / Н. С. Заокіпна // Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://intkonf.org/zaokipna-ns-udoskonalennya-obliku-gotovoyi-produktsiyi-ta-yiyi-realizatsiyi/>.
3. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань Мінфін України; Наказ, Положення від 02.09.2014 № 879 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>
4. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon1.rada.gov.ua.
5. Чабан Н. В, Василенко Ю. А. Бухгалтерський фінансовий облік: Посібник. - К.: Видавничий центр “Академія”, 2002. – 672 с.

References:

1. Butenets, T.A. (2009), “Control internal business or domestic?”, *Mizhnarodnyi zbirnyk naukovykh prats*, Vol. 2 (14), pp. 5–20.
2. Zaokipna N. S. Udoskonalennia obliku hotovoi produktsii ta ii realizatsii [Improving accounting of finished goods and its implementation] Chernivtsi Trade and Economic Institute KNTEU, 2013.3 Available at: <http://intkonf.org/zaokipna-ns-udoskonalennya-obliku-gotovoyi-produktsiyi-ta-yiyi-realizatsiyi/>
3. The position of the inventory of assets and liabilities, approved by Order of the Ministry of Finance of Ukraine (of 02.09.2014) № 879, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.
4. The Verkhovna Rada of Ukraine (1996), The Law of Ukraine “On Accounting and Financial Reporting in Ukraine”, available at: <http://www.zakon1.rada.gov.ua> (Accessed 29 september 2014)
5. Chaban, N. V, Vasylenko, Yu. A. (2002) *Bukhhalters'kyj finansovyy oblik* [Accounting Financial Accounting], Kyiv, Akademiia, 672 p.

НОРЕНБЕРГ Надія Петрівна – магістр Житомирського національного агроєкологічного університету, спеціальність «Облік і оподаткування».

Наукові інтереси:

- обліково-методичні аспекти бухгалтерського обліку готової продукції